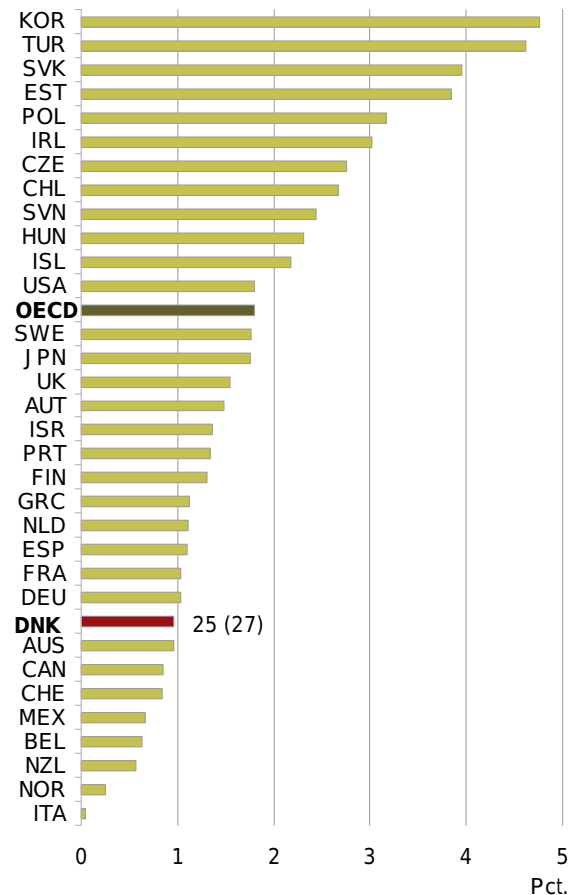

Produktivitet

Fra 2001 til 2011 var produktivitetsvæksten i Danmark i gennemsnit knap 1 pct. årligt. Til sammenligning var den gennemsnitlige produktivitetsvækst i OECD-landene 1,8 pct. årligt i samme periode. Danmark hører dermed til blandt de OECD-lande, der har haft den laveste produktivitetsvækst, se figur 2.1.

Figur 2.1 Gennemsnitlig årlig realvækst i produktiviteten, 2001-2011

Anm.: Produktiviteten er målt som BNP i faste priser pr. arbejdstime.
Kilde: OECD og Danmarks Statistik.

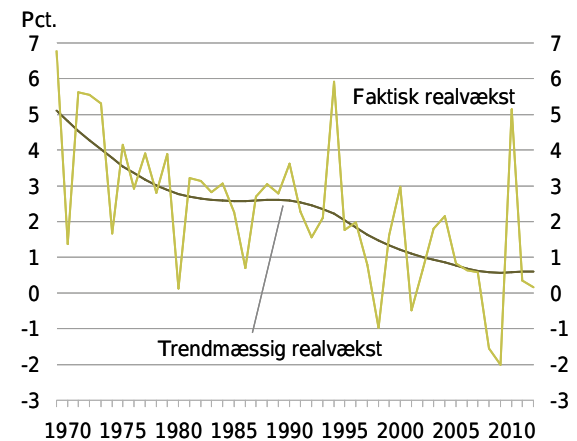
Produktivitetsvæksten varierer en del fra år til år, hvorfor udviklingen i produktivitetsvæksten må betragtes over en årrække. Udsving i produktivitetsvæksten ses især i forbindelse med konjunkturvinger. Det skyldes, at virksomhederne typisk tilpasser deres produktion hurtigt til ændringer i efterspørgslen, mens virksomhederne er mere afventende med at tilpasse antallet af medarbejdere.

Der har også de senere år været markante udsving i produktivitetsvæksten i Danmark. I forbindelse med den økonomiske krise faldt produktiviteten kraftigt i

2008 og 2009. Efterfølgende var der en markant stigning i produktiviteten i 2010.

Ser man bort fra de kortsigtede udsving i produktivitetsvæksten, har der over en årrække været en nedadgående tendens i produktivitetsvæksten i Danmark. De seneste år har den trendmæssige produktivitetsvækst været 0,6 pct. årligt, se figur 2.2.

Figur 2.2 Trendmæssig realvækst i produktiviteten i Danmark, 1969-2012

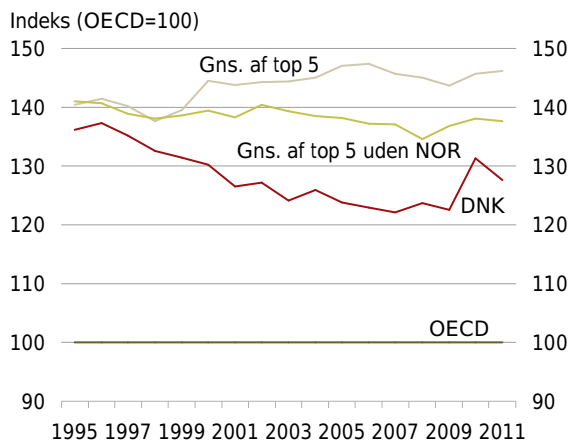

Anm.: Produktiviteten er målt som bruttoværditilvækst pr. arbejdstime. Bruttoværditilvæksten er i 2005-priser, kædede værdier. Den trendmæssige realvækst i produktiviteten er beregnet på baggrund af en hp-filtrering af det faktiske produktivitsniveau.
Kilde: Danmarks Statistik, Økonomisk Redegørelse august 2013 og egne beregninger.

Sammenlignet med andre lande har produktivitetsvæksten i Danmark været svag siden midten af 1990'erne. Ifølge Produktivitetskommissionen skal de seneste års lave produktivitetsvækst ses i lyset af en generelt svag produktivitetsvækst på tværs af brancherne. Danmarks branchesammensætning vurderes derfor at have haft mindre betydning for den svage udvikling.

Den svage produktivitetsvækst har betydet, at produktivitsniveauet i Danmark over en årrække er aftaget i forhold til de fem mest produktive OECD-lande. Dette gælder også, når der ses bort fra Norge, som i kraft af sin olieproduktion har et meget højt produktivitsniveau, se figur 2.3.

Figur 2.3 Produktivitetsniveau, 1995-2011

Anm. Produktiviteten er målt som BNP pr. arbejdstime. BNP er i årets priser, købekraftskorrigeret (løbende vægte). OECD-gennemsnittet er beregnet for de 30 lande, hvor der er data for hele perioden. For Danmark er data for antallet af arbejdstimer indhentet fra Danmarks Statistiks nye arbejdstidsregnskab.
Kilde: OECD og Danmarks Statistik.

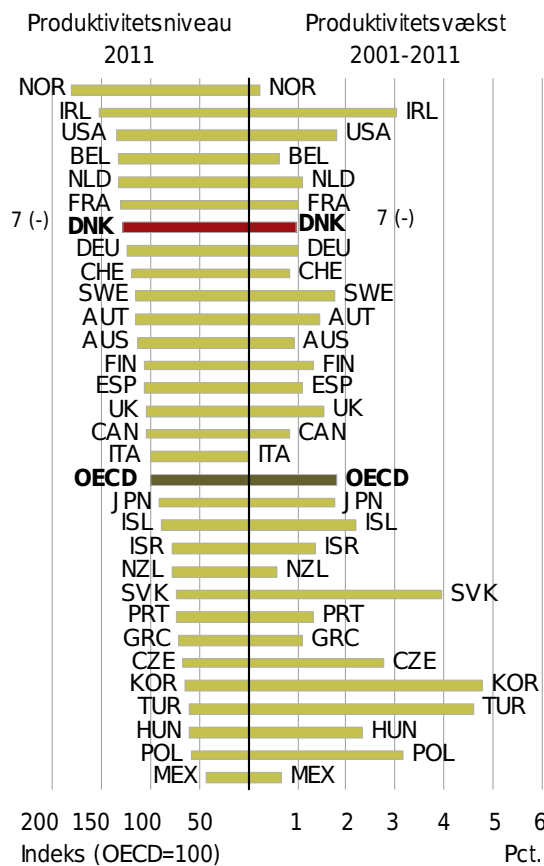
Udviklingen i produktivitetsniveauet for Danmark de seneste år skal ses i lyset af en væsentlig forbedring af bytteforholdet fra 2009 til 2010 samt en forværring af bytteforholdet fra 2010 til 2011. Udviklingen kan være præget af midlertidige forhold som følge af den økonomiske krise, og det er derfor vanskeligt at konkludere, om det relativt højere produktivitetsniveau er af varig karakter.

Som følge af Danmarks Statistiks overgang til nyt arbejdstidsregnskab er antallet af arbejdstimer revideret for Danmark. Den ny opgørelse af arbejdstimerne betyder, at det årlige antal præsterede arbejdstimer nu vurderes lavere end ved tidligere opgørelser. Det indebærer isoleret set et højere produktivitetsniveau for Danmark. Produktivitetsniveauet for Danmark var i 2011 knap 30 pct. højere end OECD-gennemsnittet. Til sammenligning blev produktivitetsniveauet i sidste års redegørelse vurderet til at ligge knap 20 pct. over OECD-gennemsnittet. Såfremt andre OECD-lande gennemfører tilsvarende omlægninger af deres arbejdstimestatistikker, vil der kunne ske forskydninger mellem landenes relative placeringer.

Som udgangspunkt er der en negativ sammenhæng mellem landenes produktivitetsniveau og deres produktivitetsvækst. Det betyder, at lande med høj produktivitet typisk har en lav produktivitetsvækst, mens lande med lav produktivitet typisk har en højere produktivitetsvækst. Det skyldes blandt andet, at de mindre rige lande indhenter mere rige landes teknologiske viden mv. Landenes tilnærmelse til hinanden kan afhænge af såvel strukturelle forhold som det tidligere produktivitetsniveau. I betragtning af produk-

tivitetsniveauet i Danmark er det derfor ikke overraskende, at produktivitetsvæksten i Danmark hører til blandt de lavere i OECD. Det er dog bemærkelsesværdigt, at flere af de mest produktive og rige lande har en højere produktivitetsvækst end Danmark, se figur 2.4.

Figur 2.4 Produktivitetsniveau i 2011 og produktivitetsvækst i 2001-2011

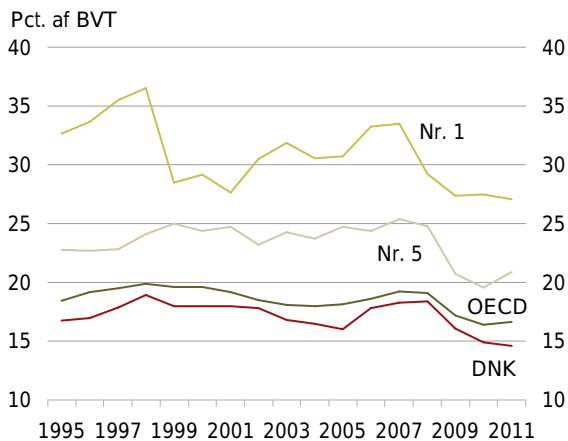
Anm.: Produktivitetsniveauet er målt som BNP pr. arbejdstime, hvor BNP er i årets priser, købekraftskorrigeret (løbende vægte). Den gennemsnitlige årlige realvækst i produktiviteten er målt på baggrund af BNP i faste priser.
Kilde: OECD og Danmarks Statistik.

Den svage produktivitetsvækst i Danmark siden midten af 1990'erne skal blandt andet ses på baggrund af, at virksomhedernes brug af kapital pr. arbejdstime (dvs. kapitalintensiteten) er vokset langsommere de seneste årtier end tidligere, se Factbook. Denne udvikling ses dog også i andre OECD-lande.

Derimod har der de seneste årtier været et aftagende bidrag til produktivitetsvæksten i Danmark fra andre betydende faktorer som fx teknologiske fremskridt, institutionelle forhold, forbedret arbejdstilrettelæggelse, bedre lagerstyring og fornyelse.

Investeringer i blandt andet ny teknologi kan på længere sigt bidrage til en højere produktivitet. Siden midten af 1990'erne har bruttoinvesteringerne i Danmark ligget omkring ca. 15-20 pct. af bruttoværditilvæksten. Det er lidt lavere end OECD-gennemsnittet, se figur 2.5.

Figur 2.5 Investeringer, 1995-2011

Anm.: Faste bruttoinvesteringer ekskl. boligbyggeri i pct. af bruttoværditilvæksten. OECD-gennemsnittet er beregnet for de 26 lande, hvor der er data for hele perioden.
Kilde: OECD.

Som følge af den økonomiske krise er investeringerne faldet i de fleste OECD-lande. Investeringssomfanget i Danmark er dog på niveau med investeringerne i de mest produktive OECD-lande, se Factbook.

På længere sigt er produktivetsniveauet bestemt af en række strukturelle faktorer. Det gælder blandt andet befolkningens uddannelsesniveau. Et højt uddannelsesniveau øger arbejdsstyrkens kvalifikationer og øger produktiviteten. Desuden har skat på arbejdsindkomst betydning for tilskyndelsen til at dygtiggøre sig. Og erhvervsbeskatningen har betydning for virksomhedernes investeringer og derigennem produktiviteten. Derudover betyder et fleksibelt arbejdsmarked og velfungerende produktmarkeder med effektiv konkurrence, at beskæftigelsen og investeringerne ledes derhen, hvor ressourcerne anvendes mest produktivt.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Aftaler om Vækstplan DK.** Regeringen har indgået aftaler om Vækstplan DK, der bidrager til at forbedre produktiviteten og styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Dertil kommer øgede offentlige investeringer samt selskabsskatte- og afgiftslettelser.
- **Vækstteams og vækstplaner.** Regeringen har som led i arbejdet med erhvervs- og vækstpolitikken nedsat otte vækstteams inden for erhvervsområder, hvor Danmark har international konkurrencekraft. Syv vækstteams har afleveret anbefalinger til regeringen om, hvordan vækstvilkårene kan styrkes. På den baggrund har regeringen fremlagt fire konkrete vækstplaner. De næste tre vækstplaner forventes fremlagt i løbet af 2013.
- **Reform af folkeskolen.** Se kapitel 6.
- **Skattereform.** Se kapitel 17.

Planlagte initiativer:

- **Opfølgning på Produktivitetskommissionens anbefalinger.** Regeringen har nedsat en produktivitetskommission, der skal komme med konkrete bud på, hvordan produktiviteten øges i den private og offentlige sektor. Produktivitetskommissionen afslutter sit arbejde ved udgangen af 2013. Regeringen vil følge op på Produktivitetskommissionens anbefalinger.
  - **Vækstplan DK.** Regeringen har fastsat et mål om at øge BNP-væksten frem mod 2020 med 40 mia. kr. gennem reformer, der forbedrer vilkårene for private virksomheder, og reformer, der øger uddannelsesniveaet og beskæftigelsen. Med Aftaler om Vækstplan DK, reformer af SU og kontanthjælp, skattereform samt reform af førtidspension og fleksjob udestår der reformbidrag på 14 mia. kr. fra reformer, der forbedrer vilkår for private virksomheder, og reformbidrag på 3½ mia. kr. fra reformer, som øger uddannelsesniveaet og beskæftigelsen. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med regeringens opfølgning på Produktivitetskommissionens anbefalinger.
  - **Udspil til reform af erhvervsuddannelserne.** Se kapitel 7.
  - **Konkurrence.** Se kapitel 12.
-